

mente at kunne forlange af ham, at han skulde kunne kommandere Arbejderne til at arbejde og øve diktatorisk Myndighed overfor dem, aldeles ikke, men fordi man mente, at et Ministerium, der i saa fremtrædende Grad støtter sig paa Fagforeningerne og er udgaaet fra dem, maatte være særlig egnet til at gøre Ende paa en stor Arbejdskonflikt. (*Statsministeren* [Stauning]: Hvordan?). Ved den naturlige Indflydelse, som Ministeriet kunde øve paa sine Partifæller. Det var en ikke ganske urimelig Formodning, men det er en Formodning, der er slaaet fuldstændig fejl. (*Socialministeren* [Borghjerg]: Venstre overfor Langkjær! *F. K. Madsen*: Det er det samme Forhold!). Venstre overfor Langkjær, siger den højtærede Socialminister. Det er absolut ikke det samme Forhold. Ingen vil dog paastaa, at et socialdemokratisk Ministeriums Forhold til Fagforeningerne er et lignende som Partiet Venstres Forhold overfor dets ganske uafhængige Medlem eller hans Organisation, som omfatter alle Partier.

Jeg bestrider aldeles ikke, at den højtærede Minister har haft en god Villie til at stifte Forlig — aldeles ikke —, kun maa jeg sige, at hans Evne dertil har fuldstændig svigtet. Og hvorfor? Fordi hans Autoritet ganske svigtede. I den Grad, at til sidst fik jo Arbejdskonflikten den ganske mærkelige Skikkelse, at der syntes at være væsentligt mindre imellem de to stridende Parter, Arbejderne og Arbejdsgiverne, end der var mellem den største og mægtigste Fagforening paa den ene og de samvirkende Fagforbunds Ledelse og Ministeriet paa den anden Side. Man fik et afgjort Indtryk af, at den højtærede Ministers forskellige velmente Forsøg gjorde mere Skade end Gavn, at de virkede irriterende og snarest udskydende og æggende paa Konflikten. Der foreligger en højst mærkelig Udtalelse fra Hr. Lyngsø om dette (*Socialministeren* [Borghjerg]: Han synes at være Sandhedsvidne for Venstre). Nej, han er aldeles ikke Sandhedsvidne for Venstre — det skal jeg komme til om lidt. Han siger i et Interview — der blev spurgt ham, hvordan han saa paa Fremtiden —: „Det er virkelig vanskeligt at sige; blot Statsministeren vilde holde op med sine evindelige Profetier om Fred. Hvad er det for en Snakkesalighed for saadan en Statsminister. Han har intet med Sagerne at gøre, og han ved intet.“ — Jeg citerer aldeles ikke dette i nogen beskæmmende Hensigt overfor den højtærede Statsminister. (*Afbrydelse*). Det gør jeg ikke, fordi

jeg mener, at den højtærede Statsminister og hans Kolleger har stillet sig meget forstandigere og meget fredsvenligere end Hr. Lyngsø, og min Sympati under Konflikten med ham var decideret paa de Herrers Side, ganske decideret. Men jeg citerer denne krasse Udtalelse for at vise, i hvilken Grad den højtærede Statsminister havde mistet sin Autoritet overfor den Del af Arbejderorganisationerne, som det her særlig kom an paa.

Striden stod altsaa særlig mellem Ministeriet og Arbejdsmændene eller, om man vil, mellem Arbejdsmændene og de samvirkende Fagforbunds Flertal, de faglærte Arbejdere; og som enhver, der kender noget nærmere til Forholdene, maa vide, truede dette med at blive en for Ministeriet skæbnesvanger Konflikt, den kunde ikke blot true Ministeriets Eksistens, men hele Partiets Magtstilling. Det var da i Haab om først at kunne intimidere Rigsdagen og særlig Landstingets Flertal og derefter, naar Loven paa denne Maade var gennemført, at kunne intimidere Arbejdsmandsfraktionen, der jo i Virkeligheden stod i hel eller halv Opposition, og de forskellige Arbejderorganisationer, der allerede stod i fuld Opposition mod Ledelsen, f. Eks. Typograferne og forskellige andre, som det fremgaar af foreliggende Udtalelser — det var for at afværge denne for Ministeriet fuldkommen fortvivlede og for Partiets Fremtid saare skæbnesvangre Situation, Ministeriet greb til dette fortvivlede Middel. Det er i Virkeligheden den psykologiske Forklaring, og der findes ikke nogen anden.

Nu mener jeg, at der her i Tinget ikke burde kunne herske Tvivl om, at en saadan Anvendelse af den provisoriske Lovgivning til først at voldføre en Opposition i Rigsdagen, som man ikke mener at kunne bøje paa ordinær Maade, og derefter til at kvæle en for Ledelsen yderst farlig Opposition indenfor Partiets egne Rækker ligger ganske udenfor alle forfatningsmæssige Forudsætninger og vilde indstifte en Praksis, som vilde have ødelæggende Virkning paa hele vor forfatningsmæssige Udvikling. Derfor har vi ønsket i Tide og saa stærkt som muligt at udtale vor Protest mod hele den Opfattelse, som ligger til Grund for det af Regeringen planlagte Skridt. Og denne Protest faar jo saa meget mere Gyldighed, naar vi her i Dag hører Statsministeren sige fra Talerstolen, at han agter at handle paa lignende Maade i Fremtiden.

Jeg skal i Henhold dertil tillade mig